

Balkenende

medeoverheden en hebben wij een heroverwegingsoperatie gestart. Ik denk dat wij verder zijn dan veel andere landen. Alleen is het op de korte termijn wel zaak dat wij het economisch herstel dat er misschien langzamerhand aankomt, niet in de knop breken. Om die reden nemen wij op korte termijn genoeg met een hoger tekort. Ik moet zeggen dat ook ik niet gelukkig ben met 6%; eigenlijk is er sprake van een dieptepunt op het vlak van de overheidsfinanciën. Als dit echter kan bijdragen aan de versterking van de economische ontwikkeling – op enig moment moet het ook afgelopen zijn – is dat goed en verantwoord. Dat is ook de algemene lijn, die door de G20 bevestigd is. Ik zeg er wel bij – daar heeft de heer Holdijk gelijk in – dat wij wel de weg moeten aanwijzen waarlangs wij willen opereren om weer te komen tot een herstel van de overheidsfinanciën.

De heer Holdijk merkt terecht op dat als deze zaak niet goed wordt aangepakt, wij dan een groot bedrag doorschuiven in de richting van de toekomst. Dat zal een te grote prijs betekenen voor de jongere generaties. Om die reden is de extra strategie van grote betekenis. Terecht heeft de heer Holdijk daar dan ook op gewezen.

De heer Ten Hoeve heeft onder meer gesproken over het IMF. Ik hoef niet te herhalen wat ik heb gezegd, maar ik versta wel wat hij naar voren heeft gebracht.

In de motie van de heer Koffeman ontbreekt volgens mij nog iets. Op dit moment kan ik niet helemaal overzien wat hier allemaal bij komt kijken. Ik heb eerder vandaag aangegeven dat mijn collega's van Financiën en Justitie nog deze maand een brief aan de Kamer zullen sturen – ik meen dat ik zelfs het tijdstip genoemd heb – over een aantal juridische aspecten van aansprakelijkheid van bestuurders. Ik zal hen vragen om in de brief aandacht te besteden aan deze thematiek. Derhalve verzoek ik de heer Koffeman zijn motie aan te houden tot die brief kan worden besproken.

Ik kom tot een afronding van mijn betoog in tweede termijn. Vandaag heeft de regering met uw Kamer gesproken over de staat van Nederland, aan de hand van de begroting 2010. Met elkaar hebben wij gesproken over het feit dat Nederland voor een immense opgave staat. Ik wil de Kamerleden dankzeggen voor hun inbreng. Ik heb de indruk dat de ernst van de situatie door iedereen wordt gedeeld, nog los van de politieke antwoorden. Wij staan voor een zware opgave. Die opgave geldt niet alleen voor het kabinet, maar voor ieder van ons, de samenleving, de burger en de politicus.

De problemen zijn groot en zij verdienen ons aller inzet. Daarom kiest het kabinet voor twee richtingen. Wij moeten dit en volgend jaar doen wat nodig is om de economie te ondersteunen. Ik heb dat aangegeven in reactie op de opmerkingen van de heer Holdijk. Wij moeten ook duidelijk maken hoe wij denken de rekening te betalen. Dat moeten wij doen door fundamentele keuzes te maken, in samenhang en doordacht. Om die reden gebruiken wij de periode tot het voorjaar om die afweging te maken. Die tijd hebben wij, omdat wij zoals gezegd de recessie niet door bezuinigingen verlengen. Daarmee zeg ik dat wachten tot het voorjaar niets te maken heeft met vooruitschuiven, maar juist met vooruitzien. Wij zullen dus moeilijke besluiten moeten nemen om de staatsschuld af te lossen en zorg, onderwijs en veiligheid ook in de toekomst betaalbaar te houden voor onze kinderen en voor onszelf. De weg vooruit vraagt om deze moeilijke offers, maar de vraag is niet alleen: hoe komen wij uit deze crisis? De vraag is

ook, zoals velen van u hebben gezegd: hoe komen wij er sterker uit? Dat is het verband met structuurversterking en innovatie en de thema's die zijn genoemd.

Hoe blijven wij als land solide en solidair, terwijl wij tegelijkertijd bouwen aan duurzaamheid en innovatie? Het kabinet zal de komende twee jaar alles uit de kast halen om de economie weer op gang te brengen en banen te behouden. Wij trekken geld uit om banen te behouden, ondernemers ruimte te bieden en jongeren te scholen.

Nederland staat voor een grote uitdaging. Het is aan het kabinet, maar ook aan uw Kamer, om ervoor te zorgen dat wij koersvast en vastberaden de problemen die op ons afkomen oplossen, door te werken aan de toekomst van Nederland, door te zorgen dat wij besluiten nemen om Nederland sterker door de crisis te leiden. Dit moeten wij doen met lef en overtuiging. Dat kunnen wij niet alleen, maar dat doen wij samen met burgers, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Wij doen dit allemaal in de overtuiging dat wij juist nu elkaar nodig hebben, in goede en in slechte tijden. Wij doen dit ook door met elkaar dienstbaar te zijn aan de mensen in ons land en aan toekomstige generaties. Dat is onze gezamenlijke opdracht en onze motivatie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik dank de minister-president voor de uitvoerige beantwoording van de door de leden gestelde vragen. Ik dank de leden voor de wijze waarop zij zich aan hun eigen afspraken hebben gehouden. Zo lang als vandaag heb ik nog nooit op dezelfde stoel gezeten.

Ik stel voor, tijdens de eerstvolgende plenaire vergadering op 27 oktober aanstaande, te stemmen over de ingediende moties.

Daartoe wordt besloten.

Sluiting 22.00 uur

Besluiten en ingekomen stukken

Lijst van besluiten

De Voorzitter heeft na overleg met het College van Senioren besloten om:

a. de plenaire behandeling van de volgende (wets)voorstellen te doen plaatsvinden op:
13 oktober 2009 (hamerstukken)

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht, het Burgerlijk Wetboek en de Wet inzake geldtransactiekantoren en intrekking van de Wet op het grensoverschrijdend betalingsverkeer ter implementatie van richtlijn nr. 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende betalingsdiensten in de interne markt en tot wijziging van de Richtlijnen 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG en 2006/48/EG, en tot intrekking van Richtlijn 97/5/EG (PbEU L 319) (31892);

Intrekking van de Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank en wijziging van diverse wetten in verband met de oprichting van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) (31944);

Besluiten en ingekomen stukken

b. het voorbereidend onderzoek van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden door de commissies voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport/Jeugd en Gezin op 13 oktober 2009:

Wijziging van de Wet op de jeugdzorg in verband met de introductie van een verwijzindex om vroegtijdige en onderling afgestemde verlening van hulp, zorg of bijsturing ten behoeve van risicojongeren die bepaalde risico's lopen te bevorderen (verwijzindex risicojongeren) (31855);

Justitie en voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking op 27 oktober 2009:

Wijziging Wetboek van Militair Strafrecht in verband met het opnemen van een strafuitsluitingsgrond voor rechtmatig geweldgebruik door militairen (31487); Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis der Koningin op 27 oktober 2009:

Wijziging van enkele bijzondere wetten in verband met de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen (31844);

Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid op 27 oktober 2009:

Wijziging van de Mediawet 2008 en de Tabakswet ter implementatie van de richtlijn Audiovisuele mediadiensten (31876);

Financiën op 27 oktober 2009:

Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 in verband met de invoering van een nieuwe regeling voor de plaats van dienst voor de heffing van omzetbelasting, alsmede een nieuwe regeling voor de teruggaaf van omzetbelasting aan in een andere lidstaat gevestigde ondernemers (implementatie richtlijnen BTW-pakket) (31907).

Lijst van ingekomen stukken, met de door de Voorzitter ter zake gedane voorstellen:

1. de volgende door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen wetsvoorstellen:

Wijziging van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren strekkende tot het opnemen van bepalingen inzake bestuurlijke boetes (31814);

Wijziging van enkele wetten vanwege enige technische verbeterpunten en het vervallen van een bepaling in een wijzigingswet (31905);

Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 in verband met de invoering van een nieuwe regeling voor de plaats van dienst voor de heffing van omzetbelasting, alsmede een nieuwe regeling voor de teruggaaf van omzetbelasting aan in een andere lidstaat gevestigde ondernemers (implementatie richtlijnen BTW-pakket) (31907).

Deze wetsvoorstellen zullen in handen worden gesteld van de desbetreffende commissies;

2. de volgende regeringsmissives:

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, houdende mededeling van de op 16 november 2007 tijdens de Mondiale Radio Communicatie Conferentie totstandgekomen herziening van het Radioreglement 2007 (WRC-07) (Trb. 2009, 20) en de bij Resolutie

MSC.256(84), Resolutie MSC.257(84) en Resolutie MSC.269(85) aangenomen wijzigingen van de Bijlage bij het Internationaal Verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee, 1974; 16 mei 2008 en 4 december 2008 (Trb. 2009, 84) (griffiennr. 144979);

een, van de staatssecretaris voor Europese Zaken, ten geleide van twee fiches die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen inzake o.a. Mededeling betreffende Bruto Binnenlands Product en verder (griffiennr. 144973);

een, van de minister van Justitie, inzake informele ministeriële bijeenkomst over de toekomst van Europol en de Europese politiesamenwerking, 1 oktober 2009 (griffiennr. 144975);

een, van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, inzake Eerste Kamerverkiezingen (griffiennr. 144984);

een, van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, inzake opmerkingen ten aanzien van ontwerpbesluit algemene regels ruimtelijke ordening (griffiennr. 144203.01);

een, van alsvoren, inzake bestuurlijke omvangscode AMvB Ruimte (griffiennr. 144974);

een, van alsvoren, inzake nahang besluit tot wijziging van o.m. het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en erts in verband met wijziging van het Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal (Trb. 2006, 81) (griffiennr. 144989);

een, van alsvoren, inzake invoeringsdatum Wabo en voortgang ICT-ontwikkeling (griffiennr. 144489.04);

een, van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, inzake advies van Commissie Parameters (griffiennr. 144971);

een, van alsvoren, inzake verslag Internationale Arbeidsconferentie juni 2009 (griffiennr. 145022);

een, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ten geleide van het werkprogramma Gezondheidsraad 2010 (griffiennr. 145006);

een, van alsvoren, inzake Evaluatie RVZ 2004-2008 (griffiennr. 144991);

een, van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ten geleide van het jaarverslag 2008 Pensioen- en Uitkeringsraad (griffiennr. 145007).

De Voorzitter stelt voor, deze missives voor kennisgeving aan te nemen. De bijlagen zijn neergelegd op de afdeling inhoudelijke ondersteuning ter inzage voor de leden;

3. de volgende missive:

een, van de Algemene Rekenkamer, ten geleide van het rapport Aandacht voor financiële gevolgen van Europees beleid; Terugblik 2009 (griffiennr. 144972).

De Voorzitter stelt voor, deze missive voor kennisgeving aan te nemen. De bijlage is neergelegd op de afdeling inhoudelijke ondersteuning ter inzage voor de leden;

4. de volgende geschriften:

een, van J.W. te H., inzake paspoort en vingerafdrukken (griffiennr. 1443395.27).

Dit geschrift wordt van belang geacht voor de leden van de commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis der Koningin;

een, van J.R., inzake stop dierproeven (griffiennr. 144978).